

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACTIA și ADMINISTRATIA
BRASOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru streinătate 500 Lei
Pentru autorități, instituții și
intreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de trei ori pe săptămână

Ministerul de finanțe a deschis pe seama ministerului de interne un credit extraordinar special în sumă de 20 milioane lei, pentru refacerea satelor distruse de incendii sau alte sisteme, reconstituirea gospodăriilor distruse și pentru acordarea de ajutoare în acest scop.

Problema căsătoriilor mixte

S-a accentuat în presă și s-a repetat în atâtea rânduri necesitatea împiedecării căsătoriilor mixte ale funcționarilor români cu streine de neamul românesc. Natural, în primul rând, sunt de înțeles funcționarii statului. Nu s'a dat însă importanța cuvenită acestei probleme. Din partea autorităților însărcinate cu rezolvarea acestei chestiuni, nu am văzut până acum decât unele restricțiuni, cari nici măcar pe departe nu se apropie de rezultatul, pe care ar trebui să'l aibă o energică pașire în cauză. Scurt zis: aproape atât cât nimic!

Insemnează deci că se trece prea ușor peste o problemă, care însemnează foarte mult.

Săptămâna trecută Marele consiliu fascist, întrunit în ședința la Veneția, ocupându-se de problema rasei, a decis, între altele, *interdicția pentru funcționarii statului, civili și militari, de a se căsători cu străine, oricărei rase ar aparține.*

Desigur această hotărâre își are motivele din care a pornit, motive care tocmai așa ca în Italia trebuie să dea de gândit și în alte țări. Pentru că ele sunt în legătură cu siguranța statului.

Prin urmare la fel și la noi! Cu toate acestea în țara noastră această interdicție nu există. Iar zisele măsuri restrictive, în această privință, nu sunt decât ceva fictiv, fără răsunet, fără urmări.

Atât corpul funcționarilor civili cât și cadrele armatei nu

sunt ferite de căsătoriile mixte. De acele căsătorii, cari dau familiilor mame streine de neam și al căror rol în creșterea viitorilor cetățeni este de o apăsătoare importanță. Nu mai vorbim de posibilitățile, pe care astfel de elemente le pot oferi, în anumite cazuri, streinilor și chiar dușmanilor neamului nostru.

Și răul nu se mărginește numai aici. Pe lângă soțiile streine ale funcționarilor români, mai avem instituții de stat îmbăcșite de funcționari și funcționare streine. Azi, după douăzeci de ani dela Unire!

Priviți, bună oară poșta și, căile ferate, instituții în strânsă legătură cu siguranța și apărarea țării. Sunt încărcate de funcționari și funcționare, cari nu numai că nu stăpănesc suficient limba statului, pe care o mutilează în mod barbar, dar n'au nici măcar plăcerea să o învețe sau să o vorbească.

Să nu se uite apoi că majoritatea celor vizați o formează tocmai acei minoritari cari se *înfierbântă de suflărite revizioniste, venite de peste Tisa!!!*

Sunt acestea lucruri pe cât de dureroase pe atât de adevărate și răscolitoare de îngrijorări.

Se impun măsuri. Siguranța țării le pretinde imperios și fără trăgănare.

Fără a fi fasciști, hotărârile marelui consiliu dela Veneția, ne pot servi ca un bun îndreptar pentru viitor.

pentru ca ei să poată participa la muncile agricole, fără ca dezvoltarea și sănătatea lor să sufere.

La serviciile agricole județene se inițiază, prin noua lege, *învățământul agricol ambulant* pentru a se da întregului învățământ agricol, întreaga lui valoare practică.

Prin noua reformă se vor canaliza toate energiile tineretului spre îndeletniciri productive, dându-se astfel un nou îmbold muncii pentru ridicarea economică a țării.

Contra comunismului

Propaganda contra comunismului prinde tot mai mult teren. Astfel la recenta alegere de senator în circumscripția Montpellier din Franța *candidatul comunist a intrunit deabea 3 voturi*, fiind ales senator fostul deputat radical Pierre Masse.

Dealtăparte biroul de presă cehoslovac anunță că ministrii Slovaciei au decretat, că partidul comunist trebuie să înceteze orice activitate în Slovacia.

La finea cărții sale „Despre începutul Românilor în Dacia”, marele Petru Maior la 1812 zicea: „Nu peste mult românii bănățeni cei mai învățați se vor chieșma, măcar că nu au vladică de neamul lor...”

Lauda lui P. Maior avea temei, căci înainte de dânsul din acest pământ mânos al Bănătuului răsăriseră mulți bărbați cu multă învățătură în frunte cu cei trei luțeferi ai Bănătuului: Paul Iorgoviciu, Dimitrie Țichindeal și Damaschin T. Bojincă. Și în clipa în care Petru Maior își pierdea urma într'un țințirim din Buda regească, aici sub zidurile Timișorții, la marginea acestui sat, într'o căsuță modestă, pe al cărei loc s'a ridicat o frumoasă casă, a răsărit la 1821 Vichentie Babeș. Aici și-a trăit primii ani ai copilăriei, ca apoi 70 de ani să pribegască prin capitalele Austriei și Ungariei, iar dupăce 29 ani a stat îngropat în pământ strein, — să reîntoarcă la al 117 an dela nașterea lui în Hodonul lui Iubbi, ca astfel să i se împlinească ultima dorință, cum zicea într'o scrisoare a lui la etatea de 70 ani: „Firește, că pe mine mă doare Hodoniul, unde m'am născut, de unde am dulci suvenirii din copilărie și unde aș dori să fiu dat pământului...”

Dorința i s'a împlinit! Sub lespedea din această sfântă biserică, în care a primit taina sfântului botez, el își va dormi de-acum înainte somnul veciniceii împreună cu cei iubiți ai lui.

În numele „Cercului Juridic Bănățean” depun la bustul lui V. Babeș tributul recunoștinței noastre pentru tot ce a făcut în lungă și laborioasă lui viață, făcând promisiunea solemnă, că vom fi tari în credință, apărând cu vrednicie drepturile poporului român, păstrând cu sfințenie moștenirea fiască.

Solemnitatea dela Hodoni

Desvelirea bustului lui Vichentie Babeș

Duminecă în 2 Oct. s'a desfășurat, precum am anunțat, în comuna Hodoni din Banat, solemnitatea desvelirii bustului luptătorului național bănățean Vichentie Babeș, dela a cărul naștere s'au împlinit 117 ani.

A fost o serbare pioasă și de reculegere sufletescă, cu care prilej frunțaiși bănățeni intruniți la această solemnităte, au adus elogiile lor de recunoștință marelui dispărut.

În jurul monumentului au luat loc autoritățile în frunte cu d-nii dr. Al. Marta, Rezidentul Regal al Ținutului Timiș și General C. Dragalina comandantul Div. I. Infanterie, o mulțime de intelectuali veniți dela *Timișoara, Lugoj, Oravița și Caransebeș*, precum și țărâncea îmbrăcată în frumosul ei port bănățenesc.

Răspunsurile la serviciul religios au fost date de corul satului și de corul „Doina Bănătuului”.

În fața bustului desvâlt au ținut cuvântări: P. S. *Episcopul Vasile al Caransebeșului*, părintele stavrofor *Ciuhandru* în numele eparhiei Aradului și P. S. Sale episcopului Andrei, apoi d-l dr. *Victor Mercea*, fost decan al baroului din Timiș-Torontal, care a dat cetire următoarei telegramme din partea Academiei Române și semnată de d-l prof. universitar C. Rădulescu-Motru:

„Academia Română se închină cu respect și admirație în fața memoriei fostului său membru Vichentie Babeș și vă roagă să binevoiați a împărtăși aceste sentimente tuturor bunilor români, ce vor participa la înăugurarea monumentului său din comuna Hodoni”.

Au mai rostit cuvântări d-nii general C. Dragalina, distinsul fiu al Banatului, Prefectul județului Timiș-Torontal, d-l ing. C. Teodorescu rectorul Școlii politehnice în numele Institutului Social-Bănățean, d-l director Traian Topliceanu în numele „Astrei” și d-l Dr. Aurel Vlad, fost ministru, care a evocat unele momente din luptele naționale ale Românilor bănățeni și ardeleni.

Ultimul orator a fost d-l Dr. Ilie Gropsian, care vorbind în numele „Cercului juridic bănățean” a spus între altele: „Acum când se aude zângă-

nit de arme — a spus Majestatea Sa Regele la solemnitatea înăugurării Bisericii Neamului dela Mărășești — o prăznuire a acelora, cari prin jertfa lor supremă și mai ales prin sufletul lor au câștigat bătaia, este binevenită și pilduitoare. În aceste zile grele nu mai trebuie să fie credințe deosebite pe acest pământ, ci una singură: *binele, înălțarea, întărirea sufletescă a acestei țări*”.

Osemintele din biserica Hodonilor să fie îndemnul ca această chemare să se realizeze cu o clipă mai de vreme. În vremuri grele trebuiesc credințe mai întărite, trebuiesc jertfe sufletești și mai înălțătoare.

Sufletul lui Vichentie Babeș să fie străjă și îndemna sufletesc celor astăzi în viață, „căci în credință, în dreptatea de neam prin jertfa solidară a celor mici și mari se întărește și desăvârșește gloria și vecinicia României”. Aici la marginile țării noi neamul românesc vrem să trăim. Dreptul la viață al unui popor se măsoară cu gradul lui de civilizație și cultură, iar aceasta din urmă cu valoarea creațiilor spirituale,

A fost înlăturat pericolul războiului?

Prin acordul dela München, din 29 Septembrie 1938, structura economică, — care primează întotdeauna pe cea politică, — din Europa a suferit modificări ce abia mai târziu vor fi simțite, prin înăsprirea crizei economice. Azi lumea neînștată în manevrele și culisele marelui finanțe internaționale se mulțumește cu faptul că din litigiul ceho-german Germania s'a ales cu un plus de teritoriu de peste 28 de mii de kilometri pătrați și cu o populație sporită de 3 milioane și 850 de mii, dintre cari 350 de mii sunt cehi puri.

Oricum se vor judeca faptele petrecute la München, este absolut sigur că cancelarul Hitler nu ar fi putut înregistra acest succes istoric fără concursul întreg și foarte larg al providențialului om Benito Mussolini. Această afirmație categorică ne este confirmată de însuși Führerul Hitler în toate discursu-

rile sale publice, ținute recent în provincia sudeților și acum, Duminecă, la Saarbrücken, unde d-l Hitler a declarat, — cum de altfel a declarat și la Viena în Martie cu ocaziunea „Anschluss”-ului Austriei la Reich, — că *niciodată nu va uita sfaturile, îndrumările și serviciile*, pe cari i le-a făcut „genialul om Ducele Mussolini”.

Tot așa de adevărat este că Ducele Mussolini, — pentru care noi am avut și avem și azi admirații desinteresate, pentru că sunt pornite din glasul sângelui care ne înrudește și sunt hrănite de sentimente isvorâte din același leagăn al Romei eterne, — socotind că situația economică a Italiei dictează o amănare în procesul politic dintre fascism și democrație și că trebuie evitată izbucnirea conflagrațiunii generale, pe care Moscova o dorea cu atâta ardoare încât jocul său diabolic la Praga dat de

Învățământul agricol așezat pe noi baze

În marea operă reformatoare patronată de guvern, învățământul agricol formează un foarte important capitol.

De unde până acum întreg acest învățământ era numai teoretic, elevii școalelor agricole ținând numai la căpătarea unei diplome pentru a deveni funcționari în ministerul agriculturii și domeniilor, prin reforma realizată de d. ministru Gh. Ionescu-Sisești, fiecare tip de școală agricolă va răspunde unui scop practic precis.

Economia noiei reforme ține seama în primul rând de nevoile reale ale țării, viitorii absolvenți ai școalelor agricole fiind același cari vor contribui prin cunoștințele și tehnica învățată la ridicarea cu orice preț a agriculturii.

Pe lângă școalele inferioare și medii existente și cari își dau concursul lor nelimitat, legea nouă creiază noi tipuri de școale pe care cerințele agriculturii le impun azi și anume:

Școale practice cu o durată a școlarității de doi ani, sunt destinate a forma lucrători calificați: conducători de tractoare, mecanici agricoli, logofeți, șefi de grajd, grădinari, etc. Nu se vor face „cursuri teoretice, ci se va lucra numai în

ateliere, ferme, vii și grădini. Școale de specializare cari vor forma pentru anume îndeletniciri ca: pescari, pivnicieri, etc. Aceste școli vor fi urmate de absolvenții școalelor inferioare și mixte.

Școale țărănești pentru adolescenți în care se vor primi tineri între 18—24 ani. Experiența a fost făcută de Fundația Prințipele Carol dând rezultate admirabile. Se vor înființa, în același categorie, școale pentru adulții de termen foarte scurt, ținând seama de nevoi. Școalele inferioare și medii din vechile tipuri de școale rămân pentru filii proprietarilor mijlocii, cari formează marea masă a lucrătorilor de pământ.

Dar reforma mare adusă de noua așezare a învățământului agricol, constă în schimbarea radicală a întregii structuri școlare.

În școala practică, profesorii încetează de a mai fi profesori, ei devin organele tehnice ale Fermei Școlii, lucrând cot la cot cu elevii și ne mai beneficiind de vacanțe, cari nu sunt compatibile cu exploatarea agricolă.

Școalele inferioare și mixte nu vor mai primi elevi decât în vârstă de 14 ani, cel puțin,

șeful „Comintern”-ului Dimitroff și de evreul Leo Kettinger, — înainte de războiul din 1914—1918 vânzător de zlore și vagabond la Budapesta, — să evedența tot mai pronunțat.

Propunerile ducelui Mussolini, convenind în primul rând premierului Chamberlain, om clar văzător, cu o cultură imensă și cu judecată profund bine chibzuită, pe motivul simplu că Marea Britanie este departe încă de a se putea declara pentru un război de lungă durată, situația din Asia apropiată, din Indii și din Extremul Orient fiind destul de complicată încă iar situația economică în Anglia, în Canada și în Africa meridională și de sud tot în conflict încă cu cea din Statele Unite americane și din Mexico, — au fost acceptate fără multă răsădărire, sub pretextul că este absurd ca Englezii să se bată pentru un popor pe care nu l-au văzut niciodată, — adică din cauza conflictului politic dintre cehi și germani.

În această situație pus d-l Daladier, premierul Franței, care este un mare aderent al unei economii libere și independente și un pasionat animator al unui bloc latin italo-franco-spaniol, bloc ce mai de vreme ori mai târziu va fi realizat cu toată siguranța, pentru că il cere porunca sângelui latin, interesele superioare de existență și mai presus de toate pericolul slav, la care azi se gândesc foarte puțini oameni politici, — a trebuit să accepte acordul din München care va prilejui furtuni politice în Franța și cari vor porni, la cea dintâi ocazie binevenită, din mijlocul socialiştilor lui Leon Blum și a comuniștilor lui Cachon și Torrès pe motivul că d. Daladier a determinat pe Moscova să denunțe pactul militar franco-sovietic și că finanța iudaică din Paris cere reparații economice și financiare în teritoriul sudet și în bazinul danubian.

De acest fapt ținând seamă nu numai guvernul Daladier ci și partidurile politice cu înclinații spre dreapta, având în frunte pe d. Fiandin, — este explicabilă accelerarea refacerii raporturilor politice și economice franco-italiene, prin reinstalarea unui ambasador francez la Roma, în persoana celui mai înfiat în ideologia axei Roma-Berlin, Francois Poncet.

Pe de altă parte marea finanță din Londra, care lucrează întotdeauna mână în mână cu cea americană și care este bine reprezentată în Camera comunelor și în Camera lorzilor englezi, cere aceleași reparații

economice și financiare. Dovada ne este dată de discursul recent al d-lor Eden și al lordului Cecil la Birmingham și la Londra, declarându-se pe șleau că „liberalismul a fost răsturnat și libertățile pe care de a fi suprimate”.

Ar fi fost însă mai folositor, dacă d. Eden ar fi pledat deschis interesele marelui finanțier internațional, spunând deschis că ea pierde 4 miliarde jumătate de coroane cehoslovace pe an de pe urma anexării teritoriului sudet la Reich și că poporul cehoslovac era sclavizat economic și financiar acestel mari finanțier, prin concernul din Praga cunoscut sub denumirea „Zivnovstenska Banka” sub direcția evreului Dr. Preis, care exploata 80 la sută din industria textilă, 72 la sută din industria minieră, 77 la sută din industria carboniferă, 69 la sută din industria de instrumente muzicale, 58 la sută din finanțe prin bănci și valută și în sfârșit 27 la sută din industria armamentului fabricat la uzinele Skoda din Pilsen.

Dar d-l Eden nu are nici un interes să ne spună acest lucru. În schimb ni-l spune prezența d-lui dr. Preis la Londra și al fostului guvernator al Băncii naționale cehoslovace, d-l Pospișil, cari discută acum probleme economice și financiare, ridicate prin recenta modificare a frontierei.

În aceste împrejurări nu este greu de înțeles că dacă d-l Eden nu ar fi fost înălțurat la timp oportun de d-l Chamberlain, azi am avea război.

Dr. Romulus Damian.

Arăturile de toamnă

Ministerul domeniilor a trimis un ordin circular tuturor serviciilor pendinte, prin care le înștiințează, că trebuie să se pună mai multă stăruință în ce privește arăturile de toamnă.

Regula cere ca nici o brazdă de pământ să nu iatre în iarnă nearată. Toate semănăturile de primăvară: porumbul, orzul, ovăzul, să fie puse în două arături, o arătură adâncă făcută acum în toamnă și o arătură mai în față, făcută la primăvară.

Sunt unele plante cari reușesc numai în arături de toamnă. Cartoful, sfecla, lucerna, au nevoie de un pământ arat adânc, din toamnă, la o palmă și jumătate, altfel toată munca este zadarnică.

Cheltueli pentru înarmarea lumii

După cum ne arată anuarul Societății Națiunilor, cheltuelile mondiale de înarmare, care în 1932 se cifrau la 4.300.000.000 dolari, s'a ridicat în 1936 la 5.800.000.000 dolari aur, iar în 1937 la 7.100.000 dolari aur. Și deoarece ritmul de creștere al cheltuelilor n'a fost oprit, investițiile în acest an și în anul viitor sunt încă și mai mari decât în anii precedenți.

Cheltuelile marilor puteri din Europa în 1931 și 1936 sunt următoarele cheltueli calculate în milioane lire sterline:

	1931	1936
Franța	129.0	143.0
Anglia	89.8	169.2
Italia	54.4	174.2
Germania	49.4	520.0
U.R.S.S.	56.2	593.0

În 1938 cheltuelile Angliei pentru înarmarea imperiului se cifrează la 350 milioane lire sterline. Totalul cheltuelilor pentru înarmare pe 1937 e împărțit în 4.500.000.000 dolari aur, investițiile țărilor europene și 2.600.000.000 dolari aur, cât investește pentru înarmare restul lumii. O proporție de 63,4 la sută din cheltuelile de înarmare ale lumii revine așa dar Europei, pe când în 1932 aceste cheltueli nu reprezentau decât 32 la sută.

Din 64 de țări care în 1937 au cheltuit 7.100.000 dolari aur pentru apărarea lor națională, 7 mari puteri au cheltuit 5 miliarde 400.000.000 dolari aur, adică 75,1 la sută din total. Aceleași șapte țări și-au mărit cheltuelile militare cu 80 la sută între 1932 și 1937, pe când celelalte țări, în aceeași perioadă, nu și-au mărit cheltuelile decât cu 30,8 la sută.

În Japonia cheltuelile pentru apărarea națională au crescut în intervalul de timp pe care îl avem în vedere, dela 373 milioane yen la 728 milioane yen. În U. R. S. S. cheltuelile au crescut dela 1.412.300.000 ruble în 1932 la 20.102.200.000 în 1937. În Germania dela 617 milioane Rentenmark la 894.300.000 în 1934 dată dela care cifre oficiale lipsesc. În Franța cheltuelile au scăzut dela 12.368.100.000 în 1932 la 9.522.600.000 în 1937. În Anglia cheltuelile pentru apărarea națională au fost majorate dela 88.200.000 lire sterline în 1932 la 261.600.000 în 1937. În Statele Unite cheltuelile s'au ridicat dela 641 milioane 600.000 dolari în 1932 și 1933 la 993.200.000 în 1937 și 1938.

Construcțiile navale au înregistrat deasemeni un ritm de

creștere. Astfel în 1934 existau vase de război în activitate și construcție de 5.830.000 tone. În 1935 vase de război în activitate 5.105.000 tone și 908.000 tone în curs de construcție. În 1936: vase de război în activitate 5.168.000 tone și în construcție 994.000 tone. Totalurile deci se succed: în 1934 5 milioane 830.000 tone, în 1935, 6.013.000 tone, în 1936, 6.162.000 tone.

Eforturile ce se fac pentru a împiedica războiul merg printr'un ciudat destin al lucrurilor pământestii, paralel cu eforturile de înarmare a țărilor. Unde se va ajunge? Ne va răspunde viitorul.

Cabana „Marele Voevod Mihai” de pe muntele Clăbucet.

Ca un palat fermecat din nemuritoarele basme ale lui Ispirescu, ridicat, cum se povestește departe de școala și de răutatea lumii, în funduri de pădure sau pe creste de munte, — unde stăpânii sunt urșii și vulturii, — stă acum, mândră de frumusețea ei, în razele aurii și arzătoare ale soarelui ori sub tainică lumină de lună — și totuși mereu în umbra deasă de pădure, cabana ce poartă numele Marelui Voevod Mihai de Alba-Iulia, cabană a Vânătorilor de Munte din Brașov.

Numele ce avea să-l poarte noul palat în jurul căruia se ascund cerbi și ciutele, a fost ales acel al Făt frumosului neamului românesc: *Marele Voevod de Alba-Iulia*. Vlăstarul domnesc este El însuși unul dintre Vânătorii de Munte.

Aș încerca să spun multe despre această realizare cu stăpân Regal, dar când îți place ceva prea mult, emoția ce te încearcă este prea puternică și cum emoția nu se poate exprima, nu te lasă să poți arăta ceea-ce sufletul încearcă în asemenea momente. Găsec că și eu acum, ori cât aș încerca să descriu, acea priveliște ce se întinde între muntele Clăbucet și Piatra Mare și cea minune cum am numit-o de muncă românească, palatul fiind făcut numai de mâini și de suflete de soldați vânători de munte, imi este imposibil. Știu că ori cât aș vrea să spun tot, cu atât mai puțin voi reuși deoarece locurile sunt prea fermecătoare și fapta românească întru totul plină de strălucire.

Nu-mi voi putea șterge din amintire nici odată impresia

MARELE CONSILIU FASCIST, ținut sub presidenția Ducelui Mussolini, și-a încheiat Sămbătă lucrările, votând următoarea moțiune privitor la politica externă a Italiei:

Marele Consiliu al fascismului, după ce a ascultat darea de seamă a Ministerului afacerilor străine, camaradul Galeazzo Ciano, fidel executor al politicii externe a fascismului, bazat pe axa italo-germană, declară că este cu totul de acord cu această politică, care în intervenția Ducelui dela conferința dela Muenchen și-a găsit consacrația cea mai solemnă pe planul european și mondial.

avută când, ajungând într'o zi spre seară sus, am găsit Cabana care m'a primit să-mi culc oboseala în liniștea ei, luminată feeric cu lumină electrică așa că dela distanță, părea o adevărată viziune de basm. Cabana este așezată între creste înalte, lângă o margine discretă de pădure.

Nespus de curată, ne lipsindu-i nimic din confortul modern, cabana mi-a lăsat o impresie neuitată.

Este acolo un loc de reconfortare fizică și sufletească, de care brașovenii nu știu încă să se folosească deși îi despart numai câțiva kilometri.

Noi ne aducem aminte de liniștea cabanei și ne făgăduim s'o căutăm cât mai des.

Cei ce au avut gândul și priceperea precum și acei soldați români anonimi, a căror muncă și suflet au rămas tencuite în zidurile cabanei, pot fi fericiți povestind tuturor că, fiecare a dat o mână de ajutor atunci când trebuia.

Cabana Marelui Voevod Mihai este o operă de artă.

Elisabeta Hențiu.

OCUPAREA TERITORIILOR CEHE de către armatele germane și polone s'a desfășurat în deplină ordine și fără incidente. Cu ziua de Luni au fost ocupate sectoarele germane conform acordului dela München. Restul teritoriilor cu populație germană vor fi ocupate după rezultatul plebiscitelor, sau prin tratative directe germano-cehe.

Tot astfel au fost ocupate și ținuturile cu majorități poloneze de către armata polonă.

Chipiile franțuzești

ale elevilor dela Liceul „Andrei Șaguna”

„Straja Țării” de coman acord cu Ministerul educației naționale intenționează să introducă uniforma străjărească cu „șapci turite nemțești” la liceele din întreaga țară!!! Astfel ar dispărea pentru totdeauna frumoasele chipiile franțuzești ale elevilor dela liceul „Andrei Șaguna” din Brașov. Ar fi un păcat.

Aceste chipiile franțuzești le-am introdus noi, foștii „studenți” ai acestui liceu prin anii 1870 ca demonstrație contra chipiilor turite, ce le purtau elevii dela liceul sâsese din Brașov. Aceștia simpatizau cu Nemții lui Bismarck, cari bătuseră atunci pe Francezi.

La indemnul valoroșilor și fericiților profesori dr. Ion Lapadatu, dr. Ion Bozocanu, Ion Corneliu Tacit, cari absolvând Universitățile din Franța, veniseră p'atunci ca tineri profesori la liceul din Brașov, — am introdus și am purtat chipiile

franțuzești, pe lângă toate persecuțiile sașilor și ale ungarilor, cari ne-au oprit de a purta aceste chipiile provăzute cu mândrul nostru tricolor. Dar nu ne-am lăsat. Elevii din clasele superioare purtau panglica roșie, cei din clasele inferioare purtau panglica galbenă, cei din clasele comerciale și reale purtau panglica albastră. Astfel, când mergeam la biserică și prin oraș, mergeam tot câte trei, formând cu panglicile de pe chipiul tricolorului românesc. Iar când făceam „maiaul” primăvara în „Stejeriș” și toamna escurse în „Poiană” mergeam, în marș cu muzica, tot câte trei, înconjurați de toți românii din Brașov împreună cu domnișoarele, ficele lor. Era o adevărată manifestare românească, la care se uitau cam chlorăș atât sașii cât și ungarii.

Pe atunci elevii din clasele superioare cercetau iarna, cu permisiunea Corpului profeso-

ral, și școala de dans, de două ori pe săptămână, Duminică și Joi seara, unde veniau și domnișoarele din familiile bune din oraș și unde venia din când în când pentru supraveghere directorul Dr. Ion Meșota și Dr. Niculița Pop, conrectorul liceului. Cei mai diligenți și morali elevi ai școalelor centrale românești din Brașov erau aceia, cari cercetau școala de dans și orele de gimnastică.

Păcat, că azi nu le mai este permis elevilor din clasele superioare să mai cerceteze și școala de dans, căci ar deveni mai manierați, venind în contact cu domnișoare din clase distanse.

La Universități, unde ne întâlneam cu absolvenții dela liceele din Blaj, Năsăud, Brad și Beiuș, noi brașovenii, eram mai manierați între colegii multumită școalei de dans. Dar eram și mai diligenți, multumită distinșilor noștri profesori, cari ne creșteau p'atunci în toate direcțiunile ca înflăcărați naționaliști, buni studenți și tineri culți și manierați.

Mi-aduc aminte, că prin anii 1920 un fost absolvent dela li-

ceul din Brașov, ce ocupa p'atunci un post de conducere la Parchetul din Caransebeș a bineventat la gară pe Mareșalul Joffre, în trecerea sa către București, cu o cuvântare înflăcărată leșindu-l spre întâmpinare întreaga populație civilă și militară din oraș. După ce salută pe înaltul oaspe din Franța eliberatoare, ca pe eroul dela Marna, unde s'a pecetluit victoria războiului mondial, oratorul și-a încheiat impresionanta vorbire cu cuvintele: Ilustre d-le Mareșal! Eu prin anii șaptezeci eram student la liceul românesc din Brașov, în Transilvania, azi unită cu Patria Mamă, România Mare. Pe atunci noi studenții români purtam ca demonstrație contra nemților chipiile militare franțuzești cu tricolorul românesc și cântau pe ascuns și pe infundate: „Allons enfants dela Patrie”.

Astăzi strigăm cu voce înaltă în auzul întregii lumi: „Le jour de gloire est arriéee”.

Mareșalul Joffre, la auzul acestor însuflețitoare cuvinte, a aplaudat cu ambele mâini și și-a ridicat chipiul militar în aer,

strigând cu voce înaltă: Vive la cher Roumanie!!!

Trenul, care se oprise numai pentru 10 minute, a plecat, iar Mareșalul se despărți salutând cu chipiul în mână!

Șacum, după 70 de ani, pentru să dispară acest semn bărbătesc de pe fruntea dragilor elevi dela renumitul liceu din Brașov al Marelui Andrei Baron de Șaguna? Sper că strigătul meu se va auzi la forurile competente cari nu vor lăsa să piară acest chipiu.

Moșul.

Sănătate Economie
Vinuri superioare,
naturale și alese,
albe și negre, dela
renumitele podgorii
DEALUL ZORILOR

le găsiți la BRAȘOV, la
„Bodega Centrală”
Strada Hirscher Nr 6.
Cunoscătorii le preferă cu
incredere

Dece așa târziu au primit salariile învățătorii ?

Facem această întrebare orfanilor de resort, deoarece învățătorii din regiunea noastră nu au primit salariile abia începând de la 11 Octombrie c. Vorbim de salariile convenite pe luna Septembrie.

A cui e vina că învățătorii nu au primit salariile mai de vreme? Dece le-au primit așa de târziu ?

Iată întrebări la care trebuie să răspundă cineva, fiindcă trebuie să fie cineva vinovat de o întârziere atât de mare. Cum ei sunt cea dintâi nădejde a părinților și a țării, pentru că cei dintâi ei sunt cari iau în primire pe micii copilași, ca să facă din ei oameni și Români adevărați, de ce la retribuție să fie cei depe urmă ? Ba încă, s-au reținut prin stat câte 100 lei pentru „Casa învățătorilor” fără a se emite acte celor în drept, ca să se poată cerceta legalitatea reținerii. Cor.

BULETINUL POLIȚIEI

Furturi. Au fost înaintați Chesturei individul Gheorghe Orificiancu, care a furat rufărie și îmbrăcăminte dela femeia Nagy Clara și individul Irimie Teodor care a furat suma de 500 lei din restaurantul lui Lintz Herman (Str. Mihai Viteazul 9). Tot pentru furt au fost arestați cunoscuții pungăși de buzunare Ioan Niculescu și Vasilescu Gheorghe.

Tamponare. Automobilele nr. 4179 Bv și 5001 B s'au tamponat în fața Fabricii Schiel suferind ambele stricăciuni.

In loc de leafă bătaie. Muncitorul Petrică Teodor, cerând stăpânului său Lupe Mozes leafa, acesta l-a lovit la tâmplă cauzându-i leziuni grave, după care a dispărut dela domiciliu. Victima a fost internată la spitalul Mărzescu.

Examen de lucrători și maeștri bărbieri

Camera de Muncă Brașov, în conformitate cu prevederile legale și de acord cu Comisia de calificare, a fixat examinarea lucrătorilor și maeștrilor bărbieri, coafori și manicuristi pentru zilele de 23, 24 și 25 Octombrie a. c.

La aceste examene sunt obligați să se prezinte :

1) Toți acei lucrători cari se ocupă cu meseria de bărbier, coafor și manicurist și lucrează în baza unei adeverințe albastre, și nu au terminat școala de ucenic, precum și acei care au fost aprobați la acest examen de Ministerul Muncii sau de Inspectoratul Muncii Brașov.

2) Toți acei lucrători cari se ocupă cu meseria de bărbier, coafor și manicurist și lucrează în baza unei adeverințe roșii și n'au depus cu succes până în prezent examenul de meșter.

În acest scop cei interesați sunt obligați să cerceteze tabloul afișat în localul Camerii de Muncă Brașov, pentru a lua cunoștința data când urmează să se prezinte la examen.

Informațiuni mai detaliate se dau zilnic între orele 10—12 a. m. la Camera de muncă Brașov (ușa Nr. 2).

Salonul de croitorie „MARGARETA” s'a mutat în str. Sft. Ioan 16. 553 1—9

Pentru eftenirea traiului

Alimentele de prima necesitate.

Reducerea taxelor de transport cu 30 la sută.

În „Mon. Of.” de Luni a apărut decizia Ministerului de comunicații prin care se stabilesc, ca alimente de primă și imediată necesitate, următoarele articole :

1. Pâinea, făina de grâu, făina de secară și făina de porumb.
2. Carnea tăiată de orice fel, peștele de orice fel, păsările vii sau tăiate, mieii vii sau tăiați și untura de porc.

3. Laptele, iaurtul, smântâna, untul, urda, cașul, brânza, ouăle.

4. Fasolea, bobul, lintea și mazărea, sub formă verde sau uscată.

5. Ceapa, usturoiul, pătlăgelele verzi sau roșii, pătlăgelele vinete, cartofii, guliile, napii, varza, ardei, morcovii, țelina, păstărnacul, mărarul, pătrunjelul, spanacul, dovleceii, castraveții, măcrișul, urzicile, loboda, etc.

6. Fructele: cireșele, vișinele, aghișele, coacăzele, zarzările, caisele, prunele, alunele, merele, perele, strugurii, nucile, caisele și prunele uscate sau afumate.

7. Măslinile, lămâile, orezul și ceaiul.

8. Sarea, macaroanele, zahărul, uleiul de floarea soarelui, uleiul de in comestibil, untdelemnul.

9. Ghița.

Toți cei ce transportă numai mărfurile prevăzute la art. I de mai sus, vor beneficia de reducerea de 30 la sută asupra taxelor de transport, în conformitate cu legea promulgată prin Înaltul Decret Regal Nr. 3.066 din 1938 și cu prezenta decizie.

Printr'o ordonanță a Primăriei Municipiului București prețul pâinei negre și a pâinei albe, fiecare în cantitate de 900 grame, la 6 și 8 lei.

Carnea de bou și vacă va fi vândută în detal: cal. I lei 28 kgr., cal. II lei 23, cal. III lei 18 kgr.

Reglementarea concursurilor agricole

Din campania de ridicare a agriculturii, pe care Ministerul agriculturii și domeniilor o duce, face parte și organizarea de concursuri încurajatoare a producțiilor în general.

Pentru o cât mai bună funcționare a acestor concursuri, ministerul de agricultură și domenii, a alcătuit un decret prin care se vor reglementa toate concursurile în legătură cu agricultura și anume :

1. Concursul național al grâului; 2. Concursul național al porumbului; 3. Concursul laptelui; 4. Concursul celor mai buni gospodari; 5. Concursul pentru cele mai bune platforme de gunoi.

La viitorul concurs al grâului s'a hotărât ca factorul principal să fie cantitatea și numai în al doilea rând să se țină seama de factorul calitate.

Privitor la concursul național al porumbului, ce se va ține pentru prima oară în țara noastră, s'a hotărât a se face concurs pentru trei tipuri și anume :

1. Producția mare (Dinte de cal românesc); 2. Producția mijlocie; 3. Producția mică.

Pian Förster scurt aproape nou, de vânzare. Brașov, str. Mureșenilor 25, etaj I, între orele 11—13. 551 1—2

Din alte țări

Industrializarea Turciei

În curând va fi aprobat al treilea plan pe patru ani al Turciei. El cuprinde investiții în sumă de 100 milioane lire turcești, și prevede mai întâi de toate intensificarea industriei miniere, construirea a două porturi la Marea Neagră, cumpărarea a 28 vapoare și înființarea a 15 fabrici noi. Mai sunt prevăzute și intensificarea industriei cimentului ca și fabricarea de benzină sintetică. În ultimele luni s'au cumpărat din U.S.A. mașini pentru fabricarea de avioane și piese în valoare de 4 milioane dolari. Guvernul a suprimat taxele vamale pentru importul fierului și oțelului, până la terminarea uzinei de oțel din Karabuk, în 1939.

Cooperarea germano-turcă

Din Ankara se comunică : Cuvântarea ministrului economiei germane Funk, ținută la banchetul ce i s'a dat la Ankara, e o complectare semnificativă a declarațiilor făcute la Belgrad cu câteva zile înainte. Ministrul economiei naționale a Turciei, Keshbir, vorbește mai înainte de partea mare pe care o ia industria germană la opera de refacere a Turciei. D. Funk a declarat că raporturile economice germano-turcești au crescut organic pe bază sănătoasă. Schimbul de mărfuri dintre cele două țări va atinge pe 1938 valoarea de 250 milioane mărci. Ridicându-se contra criticilor cari afirmă că înviorearea schimbului de mărfuri a fost realizată prin aplicarea de metode economice speciale, ministrul german a făcut constatarea că acest succes a fost obținut, în prima linie prin capacitatea de complectare reciprocă a celor două țări, dar și prin buna cooperarea a celor două guverne. Germania a abolit toate restricțiile pentru importul de produse turcești, dând cu aceasta Turciei posibilitatea să plătească mărfurile germane și furniturile de investiții mai mult cu produse proprii.

De remarcat este o altă declarație a ministrului german, anume că e departe de Germania orice intenție de a exclude concurența sănătoasă a altor țări și că Reichul nu are nevoie să recurgă la metode cari nu servesc exclusiv interese economice.

O bancă pentru arienizare în Viena

Trecerea întreprinderilor neariene în proprietate ariană s'a izbit dela început de mari greutăți. Din lipsă de elemente austriace cu capitaluri îndestulătoare, nu s'a putut încă până acum efectua, pretutindeni și cu înțelegere dădătoare, înlocuirea capitalurilor și conducerilor evreiești dela diferitele întreprinderi neariene, îngrămădite mai mult în fosta capitală a republicii federale. Pentru remedierea neajunsului, au intervenit, în multe cazuri, băncile, luând asupra lor întreprinderile evreiești.

Ziarul „Bank Archiv” anunță că s'a hotărât înființarea unei bănci de arienizare în Austria, care ar fi aproape de înființare. Preluările ar urma să se facă prin banca austriacă „Kontrollbank für Industrie und Handel,” ale cărei afaceri principale de până acum erau supraveghere și încasare pentru organizațiile economice, mai ales cartele și sindicate. Ea fusese însărcinată și cu administrarea societății de asigurare

CINEMA „ASTRA”

Dela 13 Octombrie

Prezintă pe PRIVIGHETOAREA NORDULUI

ZARAH LEANDER

Intr'un film realizat cu concursul PHILARMONICEI din VIENA Impresionant, duios, captivant

SCANDAL

cu conducerea profesorului CARL EISEL

Journal nou

CONSUMAȚI

CONSUMAȚI

APA MINERALĂ „BORHEGY”

Apa cea mai bună pentru tot felul de vinuri, care nu le îngrește.

Foarte avantajoasă contra tusei și contra durerilor de stomac.

Apa se găsește la toate restaurantele, în băcăni și bodege.

Depozitul Brașov Str. Castelului Nr. 45.

508

TELEFON 528

9—10

„Phönix” după prăbușire, astfel că, având experiență, ar fi cea mai indicată pentru scopul numit.

Nr. 4775—1938.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 11.873—1938 a judecătoriei de ocol Brașov în favorul reclamantului Albert Fels Sibiu, repr. prin avocatul Dr. Victor Ziske Brașov, pentru încasarea creanței de 2600 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 25 Octombrie 1938, orele 10 a. m. la fața locului în Brașov, str. Nisipului de sus Nr. 44—48, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară, una planină „Gustav Rosler”, una toaletă și altele în valoare de 16.700 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Brașov la 15 Septembrie 1938.

Fomino portărel

557 1—1

Nr. 4772—1938.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 4835—1938 a judecătoriei de ocol Brașov, în favorul reclamantului Ana Simon repr. prin avocatul Dr. Victor Ziske din Brașov, pentru încasarea creanței de 10400 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 28 Octombrie 1938, orele 10 a. m. la fața locului în Brașov, str. Voevodul Mihai Nr. 20, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară un cuer mare de perete, una măsuță rotundă și altele în valoare de 7700 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Brașov, la 15 Sept. 1938.

Fomino portărel

555 1—1

Nr. 4774—1938.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 11.868—1938 a judecătoriei de ocol Brașov în favorul reclamantului Ludovik Schmidt repr. prin avocatul Dr. Victor Ziske Brașov, pentru încasarea creanței de 18.000 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 28 Octombrie 1938, orele 10 a. m. la fața locului în Brașov, str. Voevodul Mihai Nr. 20, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară un cuer mare de perete, una măsuță rotundă și altele în valoare de 7700 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Brașov, la 15 Sept 1938.

Fomino portărel

556 1—1

De inchiriat 3 apartamente cu câte 2 camere, bucatărie, cameră, cameră de baie, antreu, str. Sfinți Apostoli, 12, prin Horta sau Băiților. 547 2—4

De vânzare 300 ol tinere albe de rasă țigăe. Informațiuni la Ioan Bătrănu, Hărman Nr. 701 Podul Oltului, jud. Brașov. 552 2—2

Pentru domnii Magistrați robe speciale la

Croitoria P. STOICA

Brașov, Str. Regele Carol Nr. 25. Etaj I. 4 3—3

Ceasul șacalilor

Un aprig leu de pradă face să răsună puștii de urletele foamei sale. Oricât ar amenința cirezile vecinilor gospodăriei noastre, răspectul se impune față de proporțiile impunătoare ale fiarei.

Dar acest zgomot, care părea că anunță vărsarea de sânge ce stă să se petreacă, trezește din ascunzișurile lor și alte pofti, care nu sunt servite de aceleași mijloace.

Și astfel se umple văzduhul nu numai de strigătele oricui vrea să întrebunțeze prilejul marilor spaime, dar și făpturi care altfel nu și-ar părăsi de foame culcușul.

Și, peste toate aceste vulete sălbatece, auzim acum și lătratul laș al unor șacali pe cari-l cunoaștem. Li se va face și lor a pradă.

Dar nu s'ar putea întâmpla ca, în ciuda dorinței leului de a lăsa o clozvărtă față de oricine, aceasta să-și dea samă că, la o voce, și astfel de carne inferioară i-ar putea servi lui?

„Neamul Românesc”

N. Iorga

Plângeri

Circulația autobuzelor comunale

Primum din public următoarea plângere, pe care o supunem spre soluționare d-lui Primar al Municipiului:

Nu știu dacă vor mai fi orașe în care circulația cu autovehicole să înregistreze zilnic atâtea penibile incidente, să îngrămădească atâtea dreaptă revoltă în pasageri, ca în cea a municipiului nostru.

Credem că nu sunt puțini acei, cari, zilnic să nu-și manifeste de multe ori în forme cari întrec obișnuita enervare a unei întârzieri, nemulțumirea și permanenta indignare de felul cum regularitatea circulației mașinilor strică toate socotelile pasagerilor. Câte injurături spuse în gând și câte proteste se adresează conducătorilor acestei instituții de circulație întrec cu mult, toate celelalte cuvinte de necaz pe care le spune omul în restul timpului din zi. Și poate — pe bună dreptate.

Inchipse-și oricine, ce răbdare trebuie să aibe un om și cât trebuie să se stăpânească, dacă așteptând taxicoul la o stație care este spre capătul liniei dinspre uzine, nu poate să urce în nici un chip între orele 3—4,30. O oră, o oră jumătate, de multe ori și mai mult, așteaptă bietul cetățean taxicourile, cari trec pe lângă el încărcate ca ciorchinii.

Și trece unul, două, trei patru, până se golesc uzinele de tot personalul lor, și pasagerii de pe linie așteaptă mereu. Am văzut cazuri când acești oameni, pierzând răbdarea au făcut baraj cu trupurile lor, acestor veșnice încărcate mașini, și nu mult a lipsit ca această dreaptă

pierdere a răbdării să nu facă victime. Am auzit deasemeni injurături spuse și de conducătorii vehiculelor pentru acei îndrăzneți cari, încearcă să oprească mașina cum și pentru cei cari se urcă, și în aceste condiții, din pricina prea marelor grabe.

Nu mai vorbim de discuțiile penibile ce se țangajează între personalul de serviciu și între pasageri și cari nu se termină decât la capătul liniei. De asemenea (nu amintim de modul cum acești angajați invoacă numele conducătorilor primăriei și toată maniera aceea a subalternului de a vorbi de șeful lui.

Într'un cuvânt serviciul acestor autobuzelor comunale, dacă nu pe toate liniile, apoi pe cea a marilor uzine, se face defectuos. În special linia Astra este așa de prost deservită încât, după cum spuneam mai sus, un cetățean de pe parcursul liniei care riscă să aștepte autobuzul între orele 3—4, ar trebui să știe că face o pierdere — de multe ori prețioasă — de timp.

Și-ar fi încă atâtea de spus. Ne mărginim deocamdată să facem această semnalare și a ruga onor. organele însărcinate cu dirijarea acestor mașini, să găsească o modalitate care să mai impice pe călătorul care, indefinitiv el le întreține.

Fără îndoielă că problema aceasta e deschisă de lungă vreme. Credem că acum măcar, se va găsi o soluție care — dacă nu o rezolvă complet, să o amelioreze cât mai mult cu putință.

Revindicările maghiare în Slovacia.

În Komarno, un oraș de frontieră și un important port cehoslovac cu populație în majoritate maghiară, au luat început Duminecă negocierile de delimitare ungaro-cehoslovace, cari se găsesc în continuare. După informațiile Agenției Havas ungarul ar pretinde între altele și orașul Bratislava ca o fașie de teritoriu lată de 40 klm până în Rusia subcarpatină pe-o lungime de aproximativ 580 klm.

Față de aceste cereri exagerate delegații cehoslovace au formulat contrapropuneri. Se prevăd mari greutăți, deoarece delegația ungară nu vrea să facă concesii.

Un avertisment jugoslav.

Presa jugoslavă a început o campanie în contra pretențiilor ungarice. Astfel, oficiosul „Vreme” spune că Ungurii cer ca dreptul popoarelor de a dispune libere de ele să fie aplicat populației maghiare din Cehoslovacia. „Ungurii, în realitate, cer cu totul altceva, ce nu are nici o legătură cu dreptul popoarelor de a dispune de

ele înșle; ei vizează teritoriile coroanei Sfântului Ștefan” — scrie ziarul „Vreme”. În prezent, ei cer frontiere comune cu Polonia, peste Rusia Subcarpatină. Azi, ungarul sunt complet decepționați de acordul realizat de cehi și slovați, căci au sperat până în ultimul moment că slovații vor opta pentru comunitatea națională cu Ungaria.

„În ce privește Rusia Subcarpatină, ungarul n'au lăsat o prea bună amintire pentru a fi dorii astăzi de ruteni”.

Mai departe, ziarul „Vreme” este de părere că popoarele mici, care doresc să trăiască liniștite, ar trebui să nu se amestece în vâltoarea politică a marilor puteri, și să ducă dimpotrivă o politică de bună înțelegere cu toți vecinii lor.

Ziarul „Vreme” mai află din Komarno că slovații nu sunt dispuși la nici un fel de capitulare. Din partea slovacilor se cere ca chestiunea minorității slovace din Ungaria să fie și ea rezolvată în cursul negocierilor dela Komarno.

Organizarea breslelor

Desființându-se Asociațiile muncitorești și sindicatele, ele au fost înlocuite printr'o nouă organizare a breslelor, care vor corespunde mai bine nevoilor și intereselor lor profesionale individuale și cooperative.

Se rupe deci cu un trecut, păgubitor din punct de vedere național, când — precum știm — la noi în Ardeal ca și în celelalte ținuturi, pătrunseseră în organizațiile muncitorești prea numeroase elemente străine, cari urmăreau mai mult scopuri sociale și politice în interesul și beneficiul unor agitatori, decât scopurile de interes profesional, devenind cu timpul chiar focare periculoase ordinii și siguranței statului.

Prin noua organizare a breslelor se urmărește în primul rând întărirea caracterului lor național și promovarea intereselor meseriașilor de ordin profesional, social și cultural, eliminându-se cu totul alte considerente cu caracter politic și subversiv.

Prin noua legiuire se va crea deci în lumea muncitorească adevăratul spirit de solidaritate, disciplină și emulație și prin el armonizarea intereselor sociale și profesionale ale meseriașilor țării.

Din Ținutul Timiș

Valorificarea cerealelor
Colonizările. — Inspecții.

În toate ramurile vieții de Stat, cari aparțin atribuțiilor conducerii ținutului Timiș, se desfășoară o viuă activitate.

Săptămâna trecută a avut loc la Timișoara o importantă sesiune a conducătorilor instituțiilor agricole din ținut, prezidată de d-l Rezident Regal Dr. Al. Marta.

După raportul prezentat de inspectorul general N. Popescu Arad, asupra situației agricole și a progresului de viitor d-l Rezident Dr. Marta a cerut să se facă rapoarte lunare asupra activității fiecărui serviciu, oprindu-se asupra chestiunii valorificării cerealelor și cerând ca supravegherea să se facă cât mai asiduă, pentru ca prețurile ce se plătesc să fie cele stabilite de stat.

În ce privește reforma agrară, d. rezident regal a cerut să se facă o situație exactă, iar în chestiunea colonizărilor să se pună toate străduințele, pentru ca situația coloniștilor să fie din cele mai prospere. În acest scop, se vor crea credite pentru coloniști, pe durată lungă de 20—25 ani, pentru ca ei să-și poată procura inventarul agricol necesar.

Cu începutul acestei săptămâni d-l Rezident Regal Dr. Marta s'a deplasat în inspecție în mai multe localități din jud. Hunedoara, între cari orașele Baia de Criș și Brad. La Deva a prezidat eri o conferință administrativă. Astăzi, Mercuri, d-l Rezident Regal va face la Alba-Iulia o vizită d-lui Rezident Regal al ținutului Mureș, unde va avea loc o conferință cu Rezidenții regali din nouile ținuturi.

Inspecțiile vor continua în cursul săptămânii în orașele Orăștie, Hunedoara, Hațeg și Petroșani.

D-na și d-l Beneș în Elveția. Din Geneva se anunță: D-l Beneș și soția sa au sosit luni în Elveția. Încă nu se știe dacă fostul președinte al Republicii cehoslovace va rămâne în Elveția sau va pleca în scurt timp în America, unde a fost invitat ca profesor de o universitate.

Buletinul situației

Zilele acestea — scrle „Curentul” — au circulat, tot mai insistent, svonuri despre eventuale schimbări de echipă.

Știri din sursă autorizată, în măsură a cunoaște situația, infirmă toate aceste svonuri, arătând că nu poate fi vorba de nici o schimbare.

Guvernul, în actuala lui formație, își continuă activitatea gospodărească.

Nici un argument nu pledează în favoarea vreunei modificări în actuala configurație politică.

Toate svonurile, cari s'au vânturat în ultimele zile sunt considerate, deci ca lipsite de temelie.

Situația Băncilor din Ardeal

București, 12 Oct. — În consiliul de miniștri ținut ieri seara ministrul Economiei Naționale d-l Mitiță Constantinescu a făcut considerații de ordin general asupra creditelor acordate instituțiilor bancare din Ardeal, rămânând ca la un viitor consiliu de miniștri să facă o expunere amănunțită.

D-l ministrul al justiției a declarat că în scurtă vreme legi noi vor înlocui pe întreg cuprinsul țării legile civile și comerciale.

Situația în Cehoslovacia

Praga, 11 (Rador). — Corespondentul Agenției Reuter transmite:

Cererile ungare prezentate la conferința dela Komarno sunt considerate în cercurile politice cehoslovace ca „senșionale”. Ungaria cere imediată cedare a unei fașii de teritoriu care cuprinde orașele Bratislava, Kosice, Nitra, Mukacevo, Rognovic și Kevime.

Se cere deasemenea plebiscit pentru tot restul Slovaciei și plebiscit separat pentru ținutul rutenilor.

Praga, 11. (Rador). — Corespondentul Agenției Reuter transmite:

Propunerea ca Rutenia să fie desprinsă dela Cehoslovacia și alipită la Ungaria a căzut în urma formării unui guvern autonom pentru Rutenia, după modelul slovac.

Această întorsătură a fost anunțată după încheierea negocierilor dintre guvernul cehoslovac și delegații ruteni. Noul guvern autonom rutean este alcătuit din trei miniștri și doi subsecretari de stat, fiind prezidat de d-l Brody.

INFORMAȚIUNI

Delapidările de bani publici. La Parchetul general de Ilfov se lucrează la facerea unui raport amănunțit, prin care se va cere ca, intru cât delapidările de bani publici după noua lege sunt considerate drept crime, să fie judecate de secțiile criminale ale Curților de Apel din țară. Raportul va fi înaintat d-lui Victor Iamandi, ministrul justiției pentru a rezolvi această importantă problemă. În cazul când raportul va fi aprobat, ministrul justiției va trimite o circulară tuturor instanțelor din țară, pentru a cere ca în cel mai scurt timp posibil, toate dosarele să fie trimise la instanțele criminale.

Ministerul educației naționale a aprobat să se introducă în școlile normale din localitățile cu populația minoritară, ca materie de învățământ, una din limbile minoritare mai însemnate, pentru ca învățătorii cari vor fi pregătiți în aceste școli, cunoscând limba maternă a populației locale să-și poată face pe deplin datoria.

S'au introdus limbile minoritare, ca obiect de studiu, în următoarele școli normale de băieți:

Limba germană la Caransebeș și Sibiu, limba maghiară la Arad și Tg.-Mureș, limba rusă la Chișinău, limba sârbă la Timișoara. Școlile normale de fete, cu limbile minoritare de predare la Cernăuți limba germană, la Cluj limba maghiară și la Chișinău limba rusă.

Un mare incendiu s'a declarat luni d. a. în comuna Albești (jud. Buzău) mistuind mai multe gospodării, hambare și coșare, precum și recolta de porumb de pe 70 pogoane și recolta de nutreț de pe 320 pogoane. Pagubele sunt foarte mari. Incendiul a fost provocat de niște copii, cari, voind a coace porumb, au aprins un foc lângă o căpiță de paie.

Asasinarea unui general bulgar. Luni a fost asasinat de un civil în Sofia cu mai multe focuri de revolver, în timp ce se îndrepta spre Ministerul de război, generalul Peef, șeful marelui stat major bulgar. Asasinul, care a rănit grav și pe însoțitorul generalului maiorul Stofanoff, a încercat să se sinucidă, dar a fost oprit de locotieri. El se cheamă Strian Losifoff, este maior în rezervă și fusese eliberat din închisoare stând sub invinuirea de asasinat.

O ultimă telegramă din Sofia comunică că maiorul Stofanov a încetat din viață și că asasinul e pe moarte.

Prăbușirea unui avion. Din Bruxelles se anunță: Un mare avion belgian de pasageri s'a prăbușit luni la Soest în Westfalia. Cel 16 pasageri precum și cei patru oameni ai echipajului au murit în această catastrofă. Echipajul era compus din primul pilot van den Einede, pilotul secund Moulin, radio-telegrafistul Baus și mecanicul Delleuse. Printre pasageri, cari par să fie germani, se află familia Kappes, alcătuită din bărbat, soție și trei copii.

Rezultatul pe țară la examenele de bacalaureat, ținute în Septembrie a. c. este următorul: S-au prezentat în toată țara 3400 de candidați și au fost declarați reușiți 1562, adică 40 procente.

Toate simptomele indispoziției mele: ca dureri de cap, membrele îngreunate, temperatură etc., mi-au dat să înțeleg că este vorba de o gripă. Am luat imediat tablete Tegal. Am avut un efect minunat. În câteva ore am scăpat de toate!

„Gazeta Transilvaniei” să nu lipsească din nici o casă românească.